

Câu chuyện về quỹ tiết kiệm tín dụng xã Kim Hóa – Tuyên Hóa – Quảng Bình

Chia sẻ của bà: Nguyễn Thị Hòa

Kế toán quỹ tiết kiệm tín dụng xã Kim Hóa – Tuyên Hóa – Quảng Bình

1. Xuất xứ và tiến trình phát triển của quỹ tín dụng huyện Tuyên Hóa nói chung, xã Kim Hóa nói riêng

Trước đây huyện Tuyên Hóa và Bố Trạch (Quảng Bình) đều rất nghèo. Được dự án của Trung tâm CIRD (Trung tâm Nghiên cứu kiến thức bản địa và Phát triển) tiếp cận năm 1997, mục tiêu là nâng cao năng lực quản lý kinh tế hộ gia đình, nâng cao năng lực cho người phụ nữ phát triển kinh tế như chăn nuôi, tiết kiệm tín dụng và làm các kinh tế khác như trồng vườn rừng, vườn hộ; đồng thời giúp người phụ nữ biết chi tiêu hợp lý, biết phát triển kinh tế từ nguồn vốn nhỏ nhất, từ con gà đến con lợn con bò và phát triển dần lên. Trước đây điều kiện kinh tế của người dân rất khổ cực, cấp chính quyền rất nan giải vì không có giải pháp nào để nâng cao năng lực và phát triển kinh tế cho người dân. Khi dự án tiếp cận chúng tôi được chia sẻ kinh nghiệm, được đi tập huấn các nơi khác như tham quan các mô hình ở các vùng miền Bắc để học cách phát triển.

Mục tiêu chính của dự án là xóa đói giảm nghèo. Cho nên cái đầu tiên chúng tôi được tiếp cận là thành lập các Nhóm sở thích. Trước đây trong hoạt động tổ chức của dự án là có 3 nhóm riêng rẽ: Làm vườn, chăn nuôi và tiết kiệm tín dụng như sau một thời gian hoạt động phát sinh nhiều vấn đề trong quản lý và điều hành, chẳng hạn: Do ba nhóm này có ba bộ máy hoạt động nên kênh càng; hoặc trong một gia đình người chồng tham gia nhóm làm vườn, người vợ tham gia nhóm chăn nuôi, khi có tiền hỗ trợ thì xảy ra chồng chèo. Do vậy, năm 3/2000 sát nhập ba nhóm thành một nhóm gọi là Nhóm cùng sở thích.

Sau khi sát nhập thành một nhóm, chúng tôi có một bộ máy ban quản lý chung, trong đó có trưởng ban, thủ quỹ và kế toán; Trưởng ban phụ trách chung, còn kế toán vừa quản lý đồng vốn vừa quản lý các khoản mục chi tiêu của nhóm và làm tổ trưởng phụ trách một nhóm chăn nuôi, vừa nắm bắt các thông tin về tập huấn chia sẻ về làm vườn, chăn nuôi từ trung tâm CIRD về để làm việc.

Riêng mảng tiết kiệm tín dụng, trước đây người dân khó khăn nên chúng tôi thành lập bước đầu là nhóm Quay vòng đơn giản nghĩa là một nhóm có khoảng 5 – 10 thành viên, mỗi tháng quy định mỗi thành viên sẽ nộp vào quỹ một số tiền nhất định; sau mỗi tháng thì một người sẽ được vay số tiền đó và cứ quay vòng như vậy cho tất cả các thành viên, nhưng hiệu quả hoạt động thấp do (1) năng lực của người quản lý thấp (2) không được quản lý chặt chẽ (3) ý thức hội viên không cao. Do vậy không đảm bảo được đồng vốn cho hội viên vay nên chúng tôi không duy trì. Sau khi tham quan một mô hình quản lý tín dụng ở Phú Thọ, chúng tôi đã thành lập một nhóm Tiết kiệm bền vững. Cách thức hoạt động của nhóm Tiết kiệm bền vững là tất cả các nguồn tiền tập trung một mối về xã, ưu tiên đầu tư cho những hội viên nghèo để những hội viên đó có nguồn vốn để phát triển. Ban đầu, chúng tôi quy định mỗi hội viên góp tối thiểu 2000 đ/tháng và không giới hạn số tiền gửi, số hội viên được tăng lên một cách đáng kể vì vậy mà nguồn vốn cũng có nhiều hơn. Cho nên khi xét cho một hội viên vay thì đủ đồng vốn cho hội viên đó.

Đến 2004, được trung tâm CIRD hỗ trợ vốn, đồng thời chúng tôi cũng tăng mức nộp tối thiểu của hội viên lên là 1000 đ/tháng. Cho đến hiện nay, số tiền trong quỹ đã có là **ba trăm chín mươi tám triệu tám trăm nghìn đồng** (398,800,000 đ) với hình thức vốn tập trung tại quỹ và xét duyệt cho hội viên vay.

Lãi suất cho vay 1%/tháng, số tiền lãi này được sử dụng cho lạm phát 0.4%, khen thưởng hội họp 0.1%, rủi ro 0.2%, ban quản lý 0.3%.

Lãi suất tiết kiệm (lãi suất tiền gửi) hồi đầu là 0.3% nhưng nay là 0.5%

Số năm vay của hội viên phụ thuộc vào mục đích vay: Chăn nuôi trâu bò 3 – 4 năm, làm vườn 5 năm, chăn nuôi lợn 2 – 3 năm.

Nhóm tiết kiệm bền vững thành lập đến năm nay đã được 13 năm. Hồi đầu thành lập, do điều kiện còn khó khăn, số lượng hội viên chỉ khoảng 100 hội viên, số tiền đóng góp còn ít, nhu cầu vay cao nên số tiền cho vay cũng rất ít. Vì vậy, thường chỉ hỗ trợ người dân nuôi được một vài con gà, một con lợn giống, cho nên không thể cho vay để đầu tư lớn. Tuy nhiên, Hội ngày càng lớn mạnh và đến nay đã đạt được kết quả đáng kể.

2. Kết quả đạt được của Hội trong việc góp phần vào phát triển kinh tế nông hộ ở xã Kim Hóa – Tuyên Hóa – Quảng Bình

Hiện nay quỹ chúng tôi cho vay thấp nhất là 5 triệu và cao nhất là 7 triệu, ưu tiên hội viên vay tiền để phát triển theo hướng trang trại

Chăn nuôi lợn có 64 mô hình, trong đó mô hình từ 10 đến 20 con có 18 hội viên; từ 20 đến 40 con có 11 hội viên; có 8 mô hình nuôi lợn trang trại từ 9 đến 17 con lợn nái, đủ

cung cấp lợn giống cho các hội viên trong hội, 40 – 70 con có 4 hộ. Hội hỗ trợ mạnh cho những hội viên nuôi từ 10 con trở lên.

Về mô hình vườn rừng: Có 82 hội viên làm vườn rừng từ 3 ha trở lên, trong đó có một số hội viên có thu nhập từ 80 – 150 triệu/năm

Mô hình nuôi ong chúng tôi mới phát triển trong thời gian gần đây, hiện nay có 8 mô hình phát triển ong tuy nhiên chỉ mới có 3 mô hình có thu nhập 15 đến 20 triệu đồng thu nhập từ việc nuôi ong

3. Thảo luận

Q: Quy trình quyết định cho một hội viên vay vốn như thế nào?

A: Khi thành lập nhóm, hội có bộ máy hoạt động chung và được phân thành các nhóm nhỏ ở trong xã. Từ nhóm nhỏ bình xét, ưu tiên cho hội viên nào được vay sau đó đưa sang chính quyền cấp thôn, sau đó ban quản lý cấp xã xét và so sánh với các nguồn vốn khác của UBND xã, nếu không có sự chông chéo thì được vay.

Q: CIRD hỗ trợ về khâu quản lý như thế nào?

A: Trước đây, chúng tôi chỉ ghi chép thông thường, chưa biết về một phương pháp cụ thể nào nhưng sau khi CIRD tạo điều kiện tập huấn ghi chép sổ sách, đi tham quan (ban quản lý cấp xã đều được đi học hỏi, chia sẻ kinh nghiệm ở nhiều nơi).

Q: Trong quá trình hoạt động, hội gặp những khó khăn và thách thức gì, giải pháp để giải quyết các khó khăn đó?

A: Trong quá trình hoạt động thì hội gặp rất nhiều khó khăn, chẳng hạn: Kiến thức của người dân không đồng đều, điều kiện hoàn cảnh khó khăn nên có nhiều lúc vợ chồng không thuận hòa, có nhiều hội viên vay vốn như sử dụng sai mục đích; tuy nhiên được trung tâm CIRD hỗ trợ tập huấn phương pháp tiếp cận và hỗ trợ xây dựng các quy chế quy định cho nên hội viên thực hiện theo quy chế, quy định đó; ngoài ra, chúng tôi còn được hỗ trợ từ bên chính quyền, các đoàn thể như hội nông dân, hội phụ nữ. Nhất là bên chính quyền, hỗ trợ những gì khó khăn như đến thời hạn mà hội viên không trả thì chính quyền có biện pháp như gửi giấy mời triệu tập đến để giải quyết.

Q: Ai là người quyết định việc sát nhập 3 nhóm sở thích thành 1 nhóm, CIRD hay là các bác nông dân

A: Tùy thuộc vào điều kiện từng xã, các xã ở miền trong thì người ta thành lập nhóm làm vườn trước, nhưng riêng xã Kim Hóa thì thành lập quỹ tín dụng trước; điều này theo nhu cầu cộng đồng và khi người nông dân có nhu cầu thì họ được hỗ trợ bởi Trung tâm CIRD về cách thành lập, cách vận hành và được CIRD tạo điều kiện đi tập huấn

Về Kim Hóa, chúng tôi thành lập nhóm tiết kiệm trước để hỗ trợ cho chăn nuôi làm vườn. Các xã khác thì ngược lại tuy nhiên 3 nhóm này hỗ trợ lẫn nhau: Bên tiết kiệm tích lũy tiền để tái đầu tư.

Q: Trung tâm CIRD đã hỗ trợ để tổ chức cho các bác đi tập huấn ở đâu?

A: Trung tâm CIRD đã tổ chức cho chúng tôi đi tham quan mô hình tiết kiệm tích lũy ở Phương Mao - Thanh Thủy - Phú Thọ, mô hình chăn nuôi làm vườn ở Bắc Giang

Q: Ai hỗ trợ tài chính cho các chuyến đi đó?

A: CIRD hỗ trợ tài chính cho việc đi lại cho các chuyến đi

Q: Điều kiện để trở thành thành viên của nhóm là gì?

A: Thành lập từ nhóm tự nguyện, chúng tôi truyền thông mục đích, ý nghĩa của nhóm sở thích. Nếu có nhu cầu thì người ta sẽ tự nguyện tham gia; không cần các thủ tục. Khi nhóm đó chấp nhận thì đăng ký với ban quản lý nhóm và họ sẽ tự nguyện đóng góp tiền vào nhóm để hoạt động.

Q: Lãi suất tiền gửi của mình thấp hơn lãi suất ngân hàng, suy nghĩ của hội viên về vấn đề này như thế nào? Tại sao hội viên vẫn tham gia?

A: Vẫn biết lãi bên quỹ là thấp hơn, tuy nhiên thì thủ tục vay và gửi đơn giản từ ban quản lý cấp xã đến người vay, không thông qua một hệ thống ngân hàng nào nữa nên rất tiện dụng. Hơn nữa tiền gửi dễ dàng vì có thể gửi vào với bất kỳ số tiền nào nên hội viên tích cực tham gia.

Q: Các thành viên trong nhóm sẽ thay đổi theo từng năm vì điều kiện thời gian, vậy ban quản lý có thay đổi không. Chị Hòa tham gia ngay từ đầu đến giờ, vậy ngày xưa chị làm việc gì mà có thể tham gia gắn kết lâu như vậy?

A: Trước đây, tôi chỉ làm chi hội trưởng hội phụ nữ. Khi dự án về chúng tôi được tập huấn, được đi học hỏi kinh nghiệm và có trách nhiệm truyền lại cho hội viên và khi hội viên tự nguyện tham gia vào hội rồi thì họ cũng sẽ có cơ hội đi tập huấn. Hiện nay tôi đã làm được 10 năm và có 3 lần được đại hội Nhóm sở thích tích lũy nhiệm bầu cử (dưới sự điều khiển của chính quyền).

Do có cơ chế hoạt động rõ ràng, quản lý tốt; trong đó có quy định là hội viên của hội thì mới được sử dụng vốn của hội và tham gia các đợt tập huấn nên số hội viên tham gia hội ngày càng đông. Hiện nay chúng tôi có 286 hội viên trong đó có 214 hội viên sử dụng vốn.

Hiện nay nhóm chúng tôi hoạt động rất uy tín với cộng đồng, trong hội tỉ lệ hộ nghèo chỉ còn 12% nên rất được cộng đồng ủng hộ. Chính quyền huyện, rất tạo điều kiện để hội hoạt động.

Q: Thông thường, trong một công việc sẽ có giá trị kinh tế và giá trị về xã hội. Chị làm việc này sẽ không mang lại nhiều giá trị kinh tế cho chị, vậy tại sao chị vẫn rất tích cực?

A: Câu hỏi rất thú vị, khi tham gia dự án này thì chúng tôi cũng có suy nghĩ như vậy như khi tham gia một thời gian thì chúng tôi thấy có lợi cho cộng đồng (vì ở xã chúng tôi người phụ nữ chưa có kiến thức), biết rằng chúng tôi hoàn toàn hi sinh thời gian nhưng thấy có lợi cho cộng đồng: Nâng cao kiến thức cho người dân, nâng cao năng lực quản lý kinh tế cho người phụ nữ trong gia đình nên chúng tôi rất tâm đắc theo con đường này. Thời gian đầu gặp khó khăn nhưng sau đó cũng quen dần nên tiếp tục tích cực tham gia. Hiện nay trong một tháng làm việc tại xã thì chỉ được hỗ trợ 200000 với thời gian là 4 – 5 ngày; chúng tôi vẫn làm vui vẻ, không những chỉ chúng tôi mà các chị em khác cũng vậy.

Q: Gia đình có thấy vui vẻ không?

A: Gia đình rất phấn khởi vì chị em sinh hoạt cùng nhau vui vẻ, thỉnh thoảng được đi thăm quan đây đó. Có vẻ rằng gia đình càng hòa thuận hơn.

Thêm một điều nữa: Có một điều ảnh hưởng rất lớn khác, đó là 5/2008 chúng tôi xây dựng quy chế đóng phí thành viên, mỗi hội viên 1000 đ/tháng. Quỹ thành viên đó dùng để: Thăm hỏi hội viên ốm đau (đi viện, phẫu thuật 30000 đ/tv, ốm thông thường 10000 đ), thấp hương khói cho cha mẹ của hội viên khi họ qua đời 20000 đ/trường hợp. Điều này tạo nên sự đoàn kết trong dân, vì chưa có đoàn thể nào làm được như nhóm sở thích cả nên bên chính quyền rất phấn khởi,

Q: Nguồn vốn được quản lý như thế nào?

UBND xã chịu trách nhiệm quản lý, chúng tôi chịu trách nhiệm phân bổ nguồn vốn, cho vay vốn nhưng cho vay đó được UBND xã xác nhận trước khi cấp phát vốn cho vay.

Trước đây có 0.2% rủi ro, nó được trích ra để hỗ trợ hội viên vay tiền để phát triển sản xuất nhưng bị dịch bệnh hay rủi ro; ví dụ: Gà hay lợn bị chết. Nhưng hiện nay chúng tôi không dùng biện pháp đó nữa, thay vào đó chúng tôi thành lập tủ thuốc thú y để hỗ trợ cho hội viên. Hằng năm, 2 lần/năm được tiêm phòng, tiền vacxin thì được nhà nước hỗ trợ tuy nhiên tiền mỗi mũi tiêm 2000 đ thì được hội hỗ trợ.

Xin chân thành cảm ơn sự những chia sẻ của chị!